

MOTIONSSVAR

Beslutade av partistyrelsen 20 mars 2016

D1, D2, D3

I de tre motionerna föreslås samma tillägg till stadgarna, som handlar om att tillåta ”åsiktsströmningar, tendenser och organisationer inom partiet” med självbestämmande om metoder och interna strukturer. Motion D1 innehåller också en att-sats om att inte betrakta den sortens organisationer som konkurrerande partier. Motion D2 innehåller en andra att-sats om att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla riktlinjer kring tillägget i stadgan.

Stadgarna innehåller idag inga möjligheter att bilda organisationer inom Vänsterpartiet med andra målsättningar än dem vi har gemensamt.

De nätverk som finns i Vänsterpartiet är inte specifikt stadgereglade, men utgår från intresseområden och inte åsikter. Det finns en utbredd förståelse för att de kan spela en positiv roll genom att ta initiativ till att utveckla partiets politik. Däremot skulle det vara något helt annat att bilda ett nätverk i Vänsterpartiet som inte bygger på intresse för ett visst sakområde, utan står för en annan politisk linje än partiets.

Organisationer utanför Vänsterpartiet, med andra målsättningar, kan förstås också spela roll för partiets utveckling. Det är t.ex. inget konstigt om flera medlemmar i partiet som känner varandra genom Hyresgästföreningen skriver en motion till kongressen där de föreslår förändringar i partiets bostadspolitik i linje med Hyresgästföreningens. Vänsterpartiet behöver den sortens initiativ. Det skulle däremot börja bli problematiskt om en förening medvetet och organiserat började använda sina medlemmar i Vänsterpartiet för att förändra partiets ståndpunkt. Där förväntar vi oss att medlemmarna tydligt skiljer på sina roller.

De här resonemangen får förstås än större tyngd om projektet inte bara handlar om att förändra politiken i en viss sakfråga, utan hela Vänsterpartiets karaktär.

Det finns gott om forskning som visar hur gruppbildningar snabbt blir självförstärkande. Det behövs inte särskilt mycket för att vi ska sätta upp sociala staket och låta dem polarisera oss i stort och smått. Har vi väl en gruppbildning, tycker vi gärna bättre om de som är i den egna gruppen och sämre om de som är utanför. Vi lyssnar snart mer på den egna gruppen, medan vi har lättare att avfärda andra och dra dem över en kam.

Gruppbildning kan ta sig ganska destruktiva uttryck redan i en liten skala. Det kan t.ex. handla om en återkommande känsla av att vissa är med och andra inte, eller att en del pratat ihop sig innan ett möte och inte längre är öppna för diskussionen.

Gruppbildning gör det också mycket svårare för oss att tillsammans använda dynamiken i åsiktsskillnader. Vi behöver bra diskussioner där alla är öppna för att byta ståndpunkt. Det bygger på att människor har ett starkt förtroende för varandra, även när de tycker olika i sak.

Grupper har en stark tendens att försämra det förtroendet. Ser vi den som säger tvärtom som en person utanför den egna gruppen, ligger det mycket närmare till

hands att reagera med försvarsreflexer. Det driver oss mot att tappa proportionerna, taktisera eller t. o. m. strunta i fattade beslut.

Vi har länge tvärtom sett en positiv utveckling i partiet, där fler känner sig ansvariga för att vi har goda diskussioner där alla är med. Av 2015 års svenska partimedlemsundersökning (Ann-Kristin Kölln, Jonathan Polk, Göteborgs Universitet) framgår att Vänsterpartiet näst efter Feministiskt Initiativ är det parti där medlemmarna är mest nöjda med hur den interna demokratin fungerar.

I det arbete med konflikthantering som organisationsenheten driver idag är en av huvuduppgifterna att undvika att medlemmar som av någon anledning tycker olika gräver ner sig i skyttegravar. Vi vet att det snabbt blir självförstärkande. I de delar av organisationen där det en gång grävts skyttegravar, kan vi ofta se rester av det ett årtionde senare. En återkommande konsekvens vi ser är att det framförallt är kvinnor som försvinner från partiet där det finns långdragna konflikter.

Att börja dela upp partiet i mindre grupper efter åsikter skulle vara att gräva hela fältet fullt med skyttegravar. Den dag vi är riktigt oense, är det bara att kliva ner i dem.

De vänsterpartier som tillåter tendenser/fraktioner är i regel av två typer. Den ena är partier som bildats som sammanslagningar av flera mindre partier eller grupper (t.ex. grekiska Syriza).

Den andra typen är hårt centraliserade partier och grupper som kopierar organisationsmodellen i Sovjetunionens Kommunistiska Parti innan Stalins maktövertagande (ffa. trotskister).

Inget av detta gäller för Vänsterpartiets del. Erfarenheterna från dessa partimodeller är långt ifrån alltid positiva och de kan hur som helst inte överföras till partier med andra förutsättningar och historia.

Partistyrelsen har svårt att hitta något stöd för tanken att tendenser skulle vara en faktor som ger starkare partier. Det finns gott om exempel på stagnerande partier med tendenser, som Izquierda Unida i Spanien. Det finns också gott om framgångsrika vänsterpartier utan tendenser, som Vänstergröna på Island och Sinn Féin på Irland. Det som driver framgång verkar vara helt andra saker, som t.ex. en förmåga att tala så att folk begriper och knyta an till breda opinioner och intressen i samhället.

Motionerna lämnar en rad avgörande frågor obesvarade i förslaget till stadgeändring, trots att det är formulerat som ett skarpt förslag.

Motionerna vill att tendenserna ska ha självbestämmande om metod och interna strukturer. Betyder det att de kan ha styrelser? Att de kan arbeta utåtriktat parallellt med resten av partiet? Att de kan gå förbi internfeminismen?

Det finns många skäl till att vi i Vänsterpartiet beslutar tillsammans om vilka metoder och strukturer vi vill arbeta med. En del av poängen med att fatta beslut är att de ska genomföras. I en ideell organisation är det något som inte händer av sig själv, utan vi behöver göra det tillsammans. Säg att ett distrikt fattar beslut om en feministisk kampanj, medan en tendens hellre ville arbeta med annat. Vad betyder det då att tendenserna ska arbeta ”med respekt för demokratiskt fattade beslut”? Är det fritt fram för tendensen att uppmuntra sina medlemmar att inte delta i kampanjen utan göra andra saker istället? Hur lite kan en tendens delta i Vänsterpartiets vanliga arbete?

Ett annat frågetecken är vad det betyder att tendenserna ska arbeta öppet. Betyder det att alla möten ska vara öppna för alla vänsterpartister? Att tendenserna ska skicka ut sina protokoll till resten av partiet? Att de ska redovisa sin verksamhet inför t.ex.

årskonferenser på samma sätt som andra valda grupper i Vänsterpartiet? Att de ska ha medlemslistor som är öppna att se för resten av partiet?

En del av kärnan i Vänsterpartiets demokratiska struktur är att alltid göra det möjligt för medlemmarna att utkräva ansvar. Säg att många medlemmar i Vänsterpartiet upplever att en vald företrädare i en tendens betar sig oansvarigt. Finns det några sätt för dem att påverka det, med mindre än en uteslutning?

Vänsterpartiet utgår från att enskilda parlamentariker arbetar tillsammans med partiet och företräder de linjer vi beslutat demokratiskt. Hur skulle det påverkas i en situation där t.ex. en riksdagsledamot också är medlem i en tendens? Kommer inte tendensens medlemmar ha en förväntning på att den ledamoten ibland ska driva den linje de själva röstat fram? Skulle riksdagsgruppen behöva hitta ett utskott till den ledamoten där tendensen inte har några skilda åsikter från Vänsterpartiet?

Mycket av det internfeministiska arbete vi har drivit har handlat om att förändra maktförhållandena inte bara i det formella, utan också i de informella strukturerna. Hur skulle det arbetet drivas i ett parti med självbestämmande tendenser? Risken är uppenbar att tendenser plötsligt ger en helt ny spelplan för den könsmaktsordning vi försöker motverka i partiet.

Partistyrelsens uppfattning är att de här frågorna tillsammans pekar mot en tydlig slutsats: grupperingar, tendenser och fraktioner efter åsikter skulle resultera i en lång rad organisatoriska och politiska problem.

Partistyrelsen är helt överens med det mål som sätts upp i motionerna om att bredda Vänsterpartiet. Det ska vara enkelt och roligt att vara med i Vänsterpartiet. Många fler än idag behöver kunna känna att de hör hemma på ett vänsterpartimöte. Det ska vara en av det här partiets styrkor att det hela tiden är fullt av politiska perspektiv som bryts mot varandra och driver fram nya, bättre synsätt och förslag.

Det behöver vi göra med en organisation som kan fortsätta att stärka förtroendet mellan alla som är med i Vänsterpartiet. Motionerna skulle dra åt andra hållet.

Partistyrelsen föreslår

att motionerna D1, D2 och D3 avslås

D4

I motionen föreslås att Vänsterpartiet inför en rotationsprincip så att en medlem med förtroendeuppdrag inte ska få sitta längre än tre mandatperioder i sträck.

Tanken på en rotationsprincip har återkommit i motioner och diskussioner på de senaste kongresserna. Sedan tidigare innehåller stadgarnas § 19 tydliga riktlinjer: ”§ 19. Vid nominering av kandidater till partiets ledningar och parlamentariska uppdrag betraktas alla mandat som obesatta och alla kandidater behandlas likvärdigt. Partiet eftersträvar spridande av uppdrag och kontinuerlig förnyelse av valda organ och parlamentarisk representation.”

Kongressen 2012 beslutade utöver det om en rekommendation enligt följande: ”att partiet verkar för att heltidspolitiker lämnar platsen efter 3 mandatperioder.”

I svaret till en motion till kongressen 2014 föreslog partistyrelsen att de skulle ges i uppdrag att utreda frågan om en stadgefäst rotationsprincip till kongressen 2016, vilket kongressen beslutade. Den utredning som gjordes kom fram till att det finns starka skäl att inte stadgefästa den principen.

Utredningen gick bl.a. igenom Vänsterpartiets riksdagsledamöter under de senaste

fyra mandatperioderna och kom fram till att den stora majoriteten (68 procent) hade suttit en eller två mandatperioder vid sin avgång. 89 procent hade suttit maximalt tre perioder. En skarp regel hade påverkat totalt sex riksdagsledamöter, varav två partiledare. I Vänsterpartiets riksdagsgrupp har det snarare varit fler kvinnor än fler män som suttit relativt länge vid sin avgång, men det handlar om få personer så det är svårt att dra några tydliga slutsatser.

Vikten av förnyelse behöver vägas emot den fundamentala demokratiska principen att medlemmarna har rätt att fritt och så långt som möjligt utan restriktioner utse sina företrädare. Den enda restriktion som finns i partiets stadgar (förutom de som hänger samman med ansvarighet: en partistyrelseledamot ska t.ex. inte som kongressombud kunna rösta för ansvarsfrihet för sig själv) är kvoteringsregeln i § 21 om minst hälften kvinnor.

Partistyrelsen menar att grundinställningen i § 19, om kontinuerlig förnyelse, i allt väsentligt präglar partiets personval. I de fall där det finns problem med det, går det att hänvisa till rekommendationen från kongressen 2012. Därför ser partistyrelsen inga tillräckligt tungt vägande skäl för att införa fler direkta restriktioner i medlemmarnas rätt att kandidera till partiets poster och fritt välja sina företrädare.

Motionen saknar en tydlig avgränsning av vilka förtroendeuppdrag som avses och hur olika förtroendeuppdrag förhåller sig till varandra. Beroende på hur det tolkas, skulle motionen få helt olika konsekvenser. Det finns därför också starka formskäl för att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår

att motion D4 avslås

D5

I motionen föreslås att stadgarna förändras så att det inte är möjligt för en anställd att sitta i den styrelse som har ansvar för anställningen.

Motionen refererar till tidigare partistyrelsers förslag till svar på motioner till kongresserna 2012 och 2014, att ”det i princip är olämpligt att vara anställd av en styrelse som man själv tillhör”. De svaren bifölls av kongresserna och den nuvarande partistyrelsen delar också den uppfattningen.

Partistyrelsen uppfattar det inte som ett stort förekommande problem i Vänsterpartiet idag att anställda skulle sitta i styrelse på det sättet. I eventuella problematiska situationer räcker det med all sannolikhet långt att hänvisa till de tidigare kongressbesluten.

Det finns också anledning att vara försiktig med stadgereglning av den sortens praxis, eftersom det kan finnas anledning till undantag i en del situationer. Det kan t.ex. handla om att en styrelseledamot tillfälligt rycker in på en ombudsmannatjänst i väntan på en nyrekrytering.

Partistyrelsen menar att det skulle behövas betydligt starkare skäl än motionen anför för att göra begränsningar i principen att medlemmarna är fria att välja sina företrädare.

Partistyrelsen föreslår

att motion D5 avslås

D6

I motionen föreslås att stadgarna ändras så att personer i en närstående relation motsvarande make/maka inte ska kunna sitta samtidigt i t.ex. styrelse och valberedning på samma nivå. Regeln föreslås gälla på distrikts- respektive nationell nivå.

Den praxis som finns idag är att var och en undviker att delta i beslut där man är personligen berörd och kan uppfattas som jävig. Det har inte funnits någon uttrycklig praxis av att makar omöjligt ska kunna sitta i valberedning och styrelse samtidigt, utan utgångspunkten har varit att vi kan ha förtroende för att de i så fall hanterar det med gott omdöme. Det är sist och slutligen alltid medlemmarna som väljer både styrelse och valberedning.

En stadgereglering av den typ motionen föreslår skulle begränsa principen att medlemmarna är fria att välja sina företrädare. Partistyrelsen uppfattar inte det här som ett stort problem i Vänsterpartiet som skulle kunna göra den begränsningen försvarlig. I den mån medlemmarna i t.ex. ett distrikt upplever att valberedningen inte står tillräckligt självständig i sitt arbete, kommer de i vilket fall behöva förändra det genom egna initiativ. I de flesta fall där den sortens diskussioner uppkommer kommer det antagligen handla om helt andra saker än just parrelationer.

Motionärerna har rätt i att olika sorters föreningar gör olika avvägningar här. Det beror bl.a. på föreningarnas karaktär. En bostadsrättsförening har inte samma dimension av politisk viljeinriktning som ett parti, utan har en relativt given uppgift. Den har däremot ett större direkt ekonomiskt ansvar, ofta med arvoderingar av hela styrelsen. Båda de skillnaderna talar för att det blir mindre viktigt att kunna välja precis rätt person och mer viktigt att undvika direkta intressekonflikter än i Vänsterpartiet.

Partistyrelsen föreslår

att motion D6 avslås

D7

I motionens första att-sats föreslås en förändring av § 19 i stadgarna, så att det läggs till en formulering om att Vänsterpartiet eftersträvar mångfald bland de personer som har plats i valda organ. Den andra att-satsen föreslår en plan för hur den mångfalden ska öka. Den tredje att-satsen föreslår att partistyrelsen tar fram riktlinjer för hur partiet ska agera i rekryteringsprocesser.

Partistyrelsen delar den övergripande inriktningen i motionen att Vänsterpartiet kan bli bättre på mångfaldsarbete. I svaren till motionerna D9-D10, C10-C14 och C16-C17 lägger partistyrelsen förslag som riktar in sig på LO-medlemmar och rasifierade grupper.

Det finns förstås goda skäl att se över representationen också från andra utgångspunkter. Samtidigt menar partistyrelsen att varje sådant steg är en utmaning som kräver egna analyser och åtgärder. Ett arbete med för många utgångspunkter samtidigt riskerar att göra det svårare att utveckla skarpa strategier. Det kommer i praktiken ta lång tid att ta fram de strategier partistyrelsen föreslår och se till att de faktiskt förändrar Vänsterpartiet på alla nivåer.

Mot den bakgrunden föreslår partistyrelsen att kongressen avslår motionens andra att-sats, som handlar om en plan för hur mångfalden i allmänhet ska öka i partiet.

Partistyrelsen vill istället prioritera det specifika arbete som föreslås i de motionssvar som nämns ovan.

Partistyrelsen vill överlag undvika lösa riktlinjer i stadgarna. I § 19 finns redan en formulering om att alla kandidater ska behandlas likvärdigt. Den sortens markeringar motionen föreslår finns redan i andra organisatoriska dokument. Det har bl.a. fördelen att de kan omformuleras beroende på hur vår analys av problemen utvecklas. Därför föreslår partistyrelsen avslag också på motionens första att-sats.

Vänsterpartiets roll som arbetsgivare skiljer sig drastiskt från den roll vi har i att värva medlemmar eller välja medlemmar till förtroendeuppdrag. Mycket av det arbetet behöver avgöras i förhandlingar mellan Vänsterpartiet som arbetsgivare och de anställdas fackliga organisationer. Det regleras också i hög utsträckning av lagar. Till skillnad från i en del andra partier, som mer präglats av regeringsdeltagande, har Vänsterpartiet en mycket väl etablerad skillnad mellan förtroendevalda beslutsfattare och tjänstemän.

Därför vill partistyrelsen skilja tydligt mellan diskussioner om arbetsgivarrollen och strategier för hur vi vill utvecklas i medlemmar och förtroendevalda.

Vänsterpartiets partikansli har redan väl utvecklade rutiner för rekrytering. Inom ramen för dem behöver partikansliet kunna hantera plötsliga eller tillfälliga situationer av personalbrist, precis som varje annan arbetsplats. Det finns redan en väl avvägd balans mellan de olika behoven. Partikansliet har också en mångfaldsplan som tar upp de här frågorna.

Det pågår ett arbete på central nivå med att förbättra stödet till distrikt, partiföreningar och deras parlamentariska grupper kring arbetsgivarrollen.

Partistyrelsen föreslår

att motion D7 avslås

D8

I motionen föreslås dels en stadgereglering av minsta antal nominerade vid viktiga personval, dels att viktiga personval alltid genomförs med slutna sedlar.

Det finns idag ingen stadgereglering av minsta antal nominerade vid personval. Det är inte heller uppenbart hur en sådan skulle se ut, eftersom stadgarna inte gärna kan kräva att ett val där det bara finns en nominerad till en post inte ska genomföras.

Rätten att kunna välja med slutna sedlar finns idag reglerad i stadgarnas § 20. Det räcker med att någon med förslagsrätt på mötet begär det för att det ska genomföras.

En reglering i enlighet med motionen skulle innebära att en lång rad val i framförallt små föreningar, där det är mycket vanligt att röstning kan genomföras med acklamation, skulle behöva genomföras med en tidskrävande administration av röstsedlar. Fördelen att det i enstaka fall kan finnas någon som skulle vilja begära sluten omröstning men inte vågar det verkar inte stå i proportion till det praktiska problemet.

Partistyrelsen uppfattar det inte som ett utbrett problem att vänsterpartister inte använder sig av sin rätt att nominera eller rösta på den kandidat de föredrar, med sluten omröstning vid behov. Det är inte alls omöjligt att det händer någonstans, men i de fallen är det antagligen helt andra sorters organisationsutveckling som behövs.

Partistyrelsen föreslår

att motion D8 avslås

D9, D10

I motion D9 föreslås att könskvoteringen i stadgarnas § 21 utvidgas till att också gälla arbetare med yrken normalt sett organiserade inom LO. I motion D10 föreslås att partistyrelsen i god tid före nästa val tar fram en strategi för kvotering på valsedlar och vid anställningar så att arbetare ur LO-kollektivet varvas jämställt med akademiker.

Vänsterpartiets mål är alla människors befrielse från förtryck och exploatering. Vi tar den striden med utgångspunkt i hur samhället fungerar och hur maktstrukturerna faktiskt ser ut, men vi gör det inte med utgångspunkten att var och en bara kan representera sina egna erfarenheter. Det är viktigt att vi alla tar gemensamt ansvar för att representera varandra oavsett bakgrund och vardag.

Vi är ett parti som välkomnar alla. Det är både en konsekvens av vår syn på solidaritet och en viktig politisk strategi. Ju mer vänsterns värderingar blir hegemoniska, desto större möjlighet har vi att skapa ett rättvist samhälle för alla.

Partistyrelsens utgångspunkt är att Vänsterpartiet skulle kunna ha betydligt fler medlemmar och förtroendevalda som är LO-arbetare. Det var också en av slutsatserna i strategidokumentet, som diskuterades och antogs på kongressen 2012.

SCB:s partisympatiundersökning visar t.ex. att vi har ett lika stort stöd bland LO-medlemmar som bland medlemmar i TCO och Saco. Väljarsympatierna historiskt visar också att de gånger Vänsterpartiet varit framgångsrika, är det särskilt bland LO-medlemmar vi ökat.

Det finns ingen tillförlitlig statistik över Vänsterpartiets medlemmars fackliga bakgrund. Däremot gjorde partikansliet förra året en grov uppskattning av hur andelen LO-medlemmar såg ut på förtroendeuppdrag nationellt och i landstingen, som visade att det fattades ungefär en tredjedel för att den skulle vara lika hög som på arbetsmarknaden. Partistyrelsens slutsats är alltså att det finns en potential där som vi skulle kunna bli mycket bättre på att ta hand om.

Det är ett av skälen till att partistyrelsen tagit initiativ till ett arbete kring ett fackligt nätverk, som också specifikt har handlat om hur vi ska kunna organisera fler LO-medlemmar i Vänsterpartiet. Slutsatserna kring hur det arbetet behöver läggas upp är inte färdiga. En lång rad tänkbara ingångar har diskuterats, bl.a. kring att se över studier och organisationsformer. Alla förslag är varmt välkomna.

Ett sådant arbete kommer i förlängningen behöva prägla Vänsterpartiet på alla nivåer. Partistyrelsen ser därför en poäng med att kongressen beslutar att det är ett mål vi vill arbeta med tillsammans.

Vänsterpartiets stadgar innehåller idag en könskvotering, som inte bara tillämpas på valsedlar utan i alla valda organ och förtroendeposter (§ 21). Den tillämpas inte på anställningar. Partistyrelsen ser flera skäl till att inte införa en kvotering av LO-arbetare motsvarande könskvoteringen.

Ett är att partistyrelsen och partiprogrammet ser könsmaktsordningen som en grundläggande maktkonflikt i partiet. Det finns förstås maktstrukturer och potentiella konflikter mellan LO-arbetare, tjänstemän och akademiker också, men det är något helt annat än det Vänsterpartiet ser som den grundläggande klasskonflikten,

den mellan arbete och kapital. Vi har inget problem med stora kapitalägare som dominerar våra valda organ.

Principen att alla medlemmar har lika rätt att kandidera och väljas till förtroendeuppdrag väger tungt i Vänsterpartiet. Hittills är internfeminismen det enda andra intresse som vi bedömt väga så tungt att det i viss mån kan åsidosätta den principen.

Ett annat skäl är att det är svårt att göra en klassanalys på individnivå som går att använda som grund för kvotering. Det skulle ofta finnas svårlösta gränsfall. Hur skulle vi se på den som arbetat nästan ett helt yrkesliv i ett LO-yrke, men som nu tagit ett tjänstemannajobb? Eller på studenten med överklassbakgrund som arbetar extra på posten?

Partistyrelsens uppfattning är att kvotering är fel väg att gå. Ett mer aktivt arbete för att värva fler medlemmar och välja fler förtroendevalda som är LO-arbetare skulle däremot kunna betyda mycket.

Vänsterpartiets roll som arbetsgivare skiljer sig drastiskt från valen till olika förtroendeuppdrag. Partistyrelsen utvecklar det i svaret till motion D7. Det vore både olämpligt och praktiskt svårt att försöka kvotera anställningar, särskilt med yrkesbakgrund som kriterium. Vänsterpartiet anställer människor för att utföra specifika arbetsuppgifter och behöver förstås göra ett urval baserat på utbildning och yrkeserfarenhet som matchar de arbetsuppgifterna.

Partistyrelsen föreslår

att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att fortsätta arbetet med att ta fram strategier för att Vänsterpartiet på kort och lång sikt ska värva fler medlemmar och välja fler förtroendevalda som är LO-arbetare

att motion D9 och D10 avslås

D11

I motionen föreslås att kvoteringsparagrafen i stadgarna, § 21, ändras så att både kvinnor och män ska vara representerade i valda organ och på förtroendeposter med minst 40 procent vardera.

Vänsterpartiet har sedan länge arbetat internfeministiskt för att stärka jämställdheten i partiet. Utgångspunkten är att patriarkatet är ett problem som kommer synas, i mer eller mindre hög utsträckning, i varje organisation.

Däremot har vi inte sett något problem i om en styrelse skulle bestå bara av kvinnor. En sådan styrelse skulle inte verka i ett samhälle som överallt annars reproducerar samma sorts maktstrukturer. Den har antagligen inte valts med den representationen för att det funnits ett maktmönster där män som grupp är i underläge och den kommer antagligen inte bidra till att stärka några sådana maktmönster i nästa led heller.

Partistyrelsen utgår från principen att medlemmarna bör vara fria att välja sina företrädare så långt som möjligt. Problemet med att patriarkala maktstrukturer reproduceras också i Vänsterpartiet är ett skäl som väger tungt nog att begränsa det valet. Risken att det skulle uppstå motsatta maktstrukturer är det inte.

Partistyrelsen föreslår***att*** motion D11 avslås**D12**

I motionen föreslås att stadgarna tillförs en ny paragraf som slår fast att nomineringarna där kandidaterna har tackat ja alltid ska redovisas öppet för medlemmarna.

Partistyrelsen uppfattar det motionen tar upp som en självklarhet. Om inte alla nominerade som tackat ja redovisas för medlemmarna så bryter man mot stadgarnas § 9 som bl.a. garanterar alla medlemmars rätt att kandidera till förtroendeuppdrag. En särskild stadgereglering av detta är därför inte nödvändig.

Ytterligare information om hur valberedningar bör arbeta och redovisa sina förslag finns i handledningarna för valberedningar och i mötesteknik. Den förstnämnda innehåller ett stycke som handlar specifikt om nyanserna i vilken information valberedningen bör lämna ut. Den senare går igenom hela valprocessen i viss detalj.

Partistyrelsen föreslår***att*** motion D12 avslås**D13**

I motionen föreslås att stadgarna får en ny paragraf som slår fast att protokollet från en partiförenings årsmöte ska skickas ut till samtliga medlemmar i partiföreningen inom tre månader.

Stadgarna innehåller inget sådant krav idag. En av orsakerna är att ett årsmöte behöver kunna få innehålla diskussioner och beslut som inte blir offentliga. Alla föreningens medlemmar behöver förstås kunna få läsa protokollet, men formerna för det kan variera.

Det finns gott om andra möjliga mekanismer för att följa upp diskussioner och beslut på årsmötet. I de fall det uppstår komplikationer eller konflikter kring det, är det antagligen framförallt andra saker som behövs. Partistyrelsen ser inte att en stadgefästning av protokollsutskick skulle ge några fördelar som väger upp de praktiska problem som kan finnas.

Partistyrelsen föreslår***att*** motion D13 avslås**D14**

I motionen föreslås att varje partiförenings styrelse ska utse en fackligt-politisk ansvarig ledamot.

Partistyrelsen delar motionens ambition att stärka det fackligt-politiska arbetet i Vänsterpartiet. Det pågår ett arbete för att på olika sätt nå det målet.

Däremot tror inte partistyrelsen att en fackligt-politisk ansvarig i varje partiförening nödvändigtvis är rätt form för det arbetet. Det finns många andra tänkbara former för det. Partistyrelsen ser ingen anledning att stadgereglera det arbetet i det här läget.

Vänsterpartiet försöker också undvika att reglera partiföreningarnas arbetsuppgif-

ter mer än nödvändigt. I de fall där Vänsterpartiet behöver utvecklas är det typiskt sett en mer framgångsrik strategi att visa på goda exempel som väcker entusiasm än att göra fler saker obligatoriska.

Partistyrelsen föreslår

att motion D14 avslås

D15, D16

I motionen föreslås att stadgarnas § 41 ändras så att det blir möjligt att välja styrelseledamöter i mer än ett år. Motion D15 vill att hela styrelsens och revisorernas mandatperiod ska kunna vara två år. Motion D16 vill att styrelsens ledamöter ska kunna väljas på två år, så att halva styrelsen avgår vartannat år.

Val för flera mandatperioder på de sätt motionerna föreslår finns i en del organisationer. Vänsterpartiet har däremot inte öppnat för det.

Med dagens modell är ansvarsutkrävandet på årsmötet enkelt och tydligt. Årsmötet kan diskutera det gångna året och fritt välja en ny styrelse utifrån det. Längre mandat betyder att det kan uppstå situationer där årsmötet bara kan kritisera fattade beslut utan att ha motsvarande möjlighet att fritt välja en ny styrelse. Det är förstås sällan konflikter går så långt att det spelar roll, men det gör årsmötets ansvarsutkrävande mer komplicerat.

Ett problem med att ha mandatperioder som gäller längre än ett år är att det höjer trösklarna för att ställa upp. Många kan uppleva två år som ett ganska stort löfte att ge, särskilt för nya medlemmar, kvinnor, studenter och personer med otrygga anställningsvillkor. Dagens modell har också fördelen att alla i Vänsterpartiet vet hur vi fungerar överallt. Den gör det också enklare att förklara hur vi fungerar för en ny medlem.

Partistyrelsen delar motionernas bild av att det behövs långsiktighet i styrelserna, men förslaget leder inte nödvändigtvis till det i praktiken. I vilket fall ska halva styrelsen väljas om på varje årsmöte, och utöver det ska eventuella andra luckor täckas upp. Där det finns problem med stor omsättning i styrelser behöver det i första hand mötas med bättre styrelsearbete, inte stadgeändringar.

Partistyrelsen ser därför nackdelar med förslaget, utan att se några egentliga fördelar.

Partistyrelsen föreslår

att motion D15 och D16 avslås

D17

Motionen behandlar § 50 i stadgarna som handlar om samverkan i regioner med flera partidistrikt. I motionen föreslås att paragrafen ändras så partistyrelsen ska diskutera utformningen av stadgarna för ett representantskap med representantskapets styrelse istället för med berörda distrikt som det står i gällande stadgar. Paragrafen föreslås också få en ny mening som slår fast att det i representantskapets styrelse ska finnas minst en ledamot från varje ingående distriktsstyrelse.

Det finns idag bara en region med flera ingående distrikt, Västra Götaland. I övriga regioner/landsting motsvaras den parlamentariska landstings- eller regiongruppen av

distriktsstyrelsen. På sikt kan det dock bli fler i och med utvecklingen mot större regioner. Regeringens Indelningskommitté har i mars lagt fram ett förslag med sex storregioner och siktet är inställt på ett genomförande redan 2019. De organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna för partiet av en regionreform behöver utredas närmare av den nya partistyrelsen.

När en region omfattar flera distrikt så måste dessa samverka i sin relation till regionfullmäktigegruppen. Detta säkras genom att partistyrelsen beslutar om särskilda stadgar för denna samverkan. Det är dock distrikten som "äger" samverkan och det är därför naturligt att partistyrelsen diskuterar utformningen av stadgarna med distrikten, i praktiken distriktsstyrelserna. Innan ett representantskap är bildat finns för övrigt ingen representantskapsstyrelse att diskutera med.

När existerande stadgar ska revideras är situationen lite annorlunda. Nyligen beslutade partistyrelsen om ändringar i stadgarna för Västra Götalands representantskap. Det gjordes efter grundliga diskussioner i såväl berörda distriktsstyrelser i själva representantskapet. I de diskussionerna spelade representantskapsstyrelsen en initierande och samordnande roll, men i formell mening skedde partistyrelsens samråd med distrikten. Så bör det vara även i fortsättningen.

När flera distrikt samverkar i ett representantskap är det självklart att samtliga distrikt är representerade såväl i själva representantskapet som i styrelsen. Partistyrelsen menar att det inte behöver regleras särskilt i partistadgarna. Det finns flera andra inslag i representantskapsstadgar som är lika självklara och paragrafen i fråga skulle bli orimligt detaljerad om allt skulle regleras.

Slutligen en anmärkning angående terminologin. I motionen används begreppet "arbetsordning" som alternativ till "(representantskaps-)stadgar". "Arbetsordning" är det begrepp som partistyrelsen föreslår i fortsättningen ska användas för regleringen av de parlamentariska gruppernas arbete (se partistyrelsens förslag till ändring av §§ 130 och 132) och bör inte användas om regleringen av distriktssamverkan i regioner.

Partistyrelsen föreslår

att partistyrelsen uppdras att utreda de organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna för partiet av en eventuell regionreform

att motion D17 avslås

D18

I motionen föreslås att partistyrelsen arbetar fram ett förslag på representativ styrelsemodell som ersätter representantskap för en region med en modell som bygger på årskonferens, som kan antas på nästa kongress.

Det finns idag bara en region med flera ingående distrikt, Västra Götaland. I övriga regioner/landsting motsvaras den parlamentariska landstings- eller regiongruppen av distriktsstyrelsen. På sikt kan det dock bli fler i och med utvecklingen mot större regioner.

Partistyrelsen delar flera av utgångspunkterna i motionen. Vänsterpartiet har medvetet valt att så långt som möjligt undvika representantskap som demokratisk modell. Representantskapsmodellen gör det svårare att bygga upp den sorts starka, aktiva och kollektiva styrelser vi vill se i Vänsterpartiet.

Representantskapet i Västra Götaland är ett svar på en hittills ganska specifik situation. Partistyrelsen menar att modellen med representantskapet är den bästa av tre tänkbara modeller för att hantera regioner med flera distrikt.

Den rakaste modell vi skulle kunna ha är att konsekvent anpassa Vänsterpartiets distriktsindelning efter landsting och regioner. Det skulle emellertid betyda en stor organisatorisk förändring i Västra Götaland och kanske på sikt i andra delar av landet. Det praktiska arbetet med en sådan omställning skulle vara betydande. Distrikten skulle också bli betydligt större på ett sätt som riskerar att försvaga sammanhållningen. Partistyrelsens bedömning är att det inte är en rimlig väg att gå i det här läget.

Förslaget i motionen om en ny fjärde organisatorisk nivå i partiet är en annan lösning på problemet, men den har också flera nackdelar. Det skulle innebära att regionpolitiken helt frikopplas från distriktsårskonferenserna och distriktsstyrelserna, som är väletablerade och välfungerande demokratiska strukturer. Sannolikt skulle den nya nivån aldrig få motsvarande stabilitet och framförallt skulle den uteslutande få en roll i förhållande till det parlamentariska arbetet. Modellen skulle också öka risken för politiska konflikter mellan regionnivån och ett eller flera distrikt.

Representantskapet, som är den tredje möjliga lösningen, bygger på distrikten och distriktsstyrelserna som den nivå där det finns fungerande strukturer som interdemokratin kan vila på. Partistyrelsen tror mer på att försöka utveckla arbetet inom ramen för den formen än på att ta fram helt nya modeller till nästa kongress.

Partistyrelsen föreslår

att motion D18 avslås

D19, D20, D21

I motionerna föreslås att kongressen ska fatta beslut om att avslå partistyrelsens förslag om differentierade kongresser. Motion D19 och D20 föreslår att partistyrelsens förslag till ändringar av §§ 78, 79, 101 och 102 i Vänsterpartiets stadgar gällande differentierade kongresser avslås samt att eventuella konsekvensändringar görs. Motion D21 föreslår att partistyrelsens förslag till stadgeändringar om differentierade kongresser avslås och att gällande ordning med ordinarie kongress vartannat år bibehålls.

Partistyrelsens förslag om differentierade kongresser syftar till att förstärka den interna demokratin och till att öka partiets organisatoriska styrka och effektivitet. Kongressen är partiets högsta beslutande organ. Kongressen är den instans som i sista hand garanterar att Vänsterpartiet styrs av dess medlemmar. Den är en arena för debatt, politikutveckling och skolning. Den ger oss medial uppmärksamhet och den fungerar mobiliserande för hela partiet. Men kongressen är också en omfattande apparat som kostar mycket och binder upp stora resurser på partikansliet till interna kongressförberedelser. Diskussionen på själva kongressen präglas av att ett mycket stort antal små och stora frågor ska diskuteras och beslutas på alltför kort tid. Det var tidsbrist som medförde att behandlingen av EU-uttalandet, istället för att behandlas av kongressen 2014, fick hänskjutas till partistyrelsen. Dylika scenarion är inte önskvärda. Att renodla kongresserna när det gäller vilka frågor dessa ska behandla kan vara ett sätt att undvika att viktiga ärenden inte hinns med. Partistyrelsen, som är partimedlemmarnas förtroendevalda ledning mellan kongresserna, har idag en ganska kort planeringshorisont. Om man räknar bort den tid som går åt för att omsätta kongressbesluten i konkret verksamhet och den tid som måste ägnas åt att förbereda

nästa kongress, så återstår inte särskilt många månader för det egentliga partiledningsarbetet.

En lösning skulle kunna vara att övergå till fyraåriga kongressperioder, men partistyrelsen tror att det vore en alltför drastisk förändring. Mycket hinner hända under fyra år och vi behöver samlas oftare än så. Vi föreslår därför en modell som förenar värdet av att hålla kongress relativt ofta med behovet av en längre planeringshorisont för partistyrelsen och nödvändigheten av att förankra valkampanjerna i genomdiskuterade kongressbeslut. Sammantaget tror vi att det här är förändringar som fördjupar partidemokratins ytterligare, samtidigt som det frigör resurser och stärker partiorganisationen. Kongressen 2014 beslutade att bordlägga partistyrelsens förslag om differentierade kongresser. Det beslutades även att ge partistyrelsen i uppdrag att genomföra en djupgående analys av vilka risker förslaget innebär för interndemokratins. Analysen är utförd, liksom en remissrunda bland partiföreningar och distrikt samt en diskussion på en distriktsträff med ordföranden och ombudsmän. Partistyrelsen har därefter beslutat att revidera det förslag som förelåg till kongressen 2014. I korthet innebär revideringen att partistyrelsen föreslår att differentierade kongresser införs, men att tvååriga mandatperioder för partistyrelsen och övriga kongressvalda organ bibehålls. Partistyrelsen kommer även fortsättningsvis att väljas vid varje kongress, dvs. med tvåårig mandatperiod.

Partistyrelsen föreslår att kongressens ärendetyper fördelas över en fyraårsperiod så att alla frågor inte behandlas på varje kongress. Kongresser som hålls mellan valen (programkongress) ska behandla program, organisationsfrågor, förslag från partistyrelsen och allmänna motioner medan de kongresser som genomförs valår (valårskongress) ska koncentreras till valets huvudfrågor genom att behandla en valplattform eller motsvarande dokument. Det kommer ofta vara ett bra sammanhang för att ta upp en bred uppsättning olika diskussioner. Syftet med stagdeförändringen är inte att ta bort alla möjligheter att påverka kongressen, utan att varannan gång avlasta kongressen hundratals allmänna motioner. Det är fortfarande möjligt för en valårskongress att lyfta in nya områden i en valplattform, att ta uttalanden eller lyfta in nya punkter på dagordningen.

Partistyrelsen föreslår

att motionerna D19, D20 och D21 avslås

D22, D23, D24

I motionerna föreslås att kongressen fattar beslut i syfte att behålla den fria motionsrätten vid valårskongresser. Motion D22 föreslår att skrivningen ”att i de frågor kongressen behandlar” stryks ur § 102. Motion D23 föreslår att reservationen mot inskränkningar av den fria motionsrätten i partistyrelsens förslag till ny § 102 ska bifallas. Motion D24 föreslår att det även vid valårskongresser ska vara fri motionsrätt.

På partikongressen 2014 beslutades att partistyrelsens förslag till differentierade kongresser skulle bordläggas. Det beslutades även att ge partistyrelsen i uppdrag att genomföra en djupgående analys av vilka risker förslaget innebär för interndemokratins. Analysen är utförd, liksom en remissrunda bland partiföreningar och distrikt samt en diskussion på en distriktsträff med ordföranden och ombudsmän.

Partistyrrelsen har därefter beslutat att revidera det förslag som förelåg till kongressen 2014. I korthet innebär revideringen att partistyrrelsen föreslår att differentierade kongresser införs, men att tvååriga mandatperioder bibehålls. Partistyrrelsen kommer även fortsättningsvis att väljas på varje kongress, dvs. med tvåårig mandatperiod.

Partistyrrelsen föreslår att kongressens ärendetyper fördelas över en fyraårsperiod så att alla frågor inte behandlas varje kongress. Kongresser som hålls mellan valen (programkongress) ska behandla program, organisationsfrågor, ev. verksamhetsplan och allmänna motioner medan de kongresser som genomförs valår (valårskongress) ska koncentreras till valets huvudfrågor genom att behandla en valplattform eller motsvarande dokument. Syftet med förslaget är framförallt att ge kongressen förutsättningar för en mer sammanhållen och fokuserad debatt. Diskussionen på själva kongressen präglas av att ett mycket stort antal små och stora frågor ska diskuteras och beslutas på alltför kort tid. Det var tidsbrist som medförde att behandlingen av EU-programmet, istället för att behandlas av kongressen 2014, fick hänskjutas till partistyrrelsen. Dyliga scenarion är inte önskvärda. Att renodla kongresserna när det gäller vilka frågor dessa ska behandla kan vara ett sätt att undvika att viktiga ärenden inte hinns med. Genom att stadga att valårskongressen ska behandla motioner ”i de frågor kongressen behandlar” kan en stor del av de allmänpolitiska motionerna styras över till programkongresserna. Partistyrrelsens förslag innebär dock inte någon generell inskränkning av medlemmarnas möjligheter att skriva allmänpolitiska motioner. Självfallet bör även en valårskongress kunna behandla allmänpolitiska frågor av större vikt, t.ex. på grund av förändringar av det politiska läget.

Partistyrrelsen föreslår

att motionerna D22, D23 och D24 avslås

D25

I motionen föreslås i första att-satsen att kongressen ska besluta att stryka § 79 st. 2 ”Den behandlar program-, stadge- och organisationsfrågor samt inkomna motioner” och i andra att-satsen att kongressen ska besluta att i § 79 st. 3 ersätta ”behandlar partistyrrelsens förslag inför de allmänna valen och partistyrrelsens förslag i övrigt” med ”genomförs samma år som ordinarie val till riksdagen”

§ 101 innehåller en uppräknning av vilka ärenden programkongressens dagordning ska innehålla och § 102 en uppräknning av vilka ärenden valårskongressens dagordning ska innehålla. Redan i § 79 tydliggörs dock att de två typerna av kongress, programkongress och valårskongress, har olika inriktningar. § 79 innehåller en mindre utförlig beskrivning av de ärenden programkongress respektive valårskongress ska behandla jämfört med §§ 101 och 102. Partistyrrelsen anser att den föreslagna lydelsen av § 79 bör kvarstå eftersom den klargör inriktningen för respektive typ av kongress.

Partistyrrelsen föreslår

att motion D25 avslås

D26

I motionen föreslås att kongressen ska besluta att namnet Riktlinjer för verksamheten i partistyrelsens förslag till § 101 ska bytas ut till Strategi och prioriteringar.

Partistyrelsen anser att det dokument som programkongressen enligt förslaget i § 101 ska anta ska fokusera på strategiska vägval, inriktning av verksamheten och en övergripande prioritering. Partistyrelsen ska sedan i sin tur ansvara för att utifrån kongressens riktlinjer utforma och leda verksamheten. Partistyrelsen anser i likhet med motionen att Strategi och prioriteringar på ett bättre sätt beskriver innehållet i dokumentet än partistyrelsens förslag.

Partistyrelsen föreslår

att motion D26 bifalls

D27

I motionen föreslås att kongressen ska fatta beslut om ändring i § 80 i Vänsterpartiets stadgar i syfte att förlänga den tidsperiod som partiföreningarna har på sig att behandla programkommissionens och partistyrelsens förslag med en månad. Handlingarna ska enligt första att-satsen skickas ut senast sex månader innan kongressens genomförande istället för fem. I andra att-satsen föreslås att kongressmotionerna görs tillgängliga för medlemmarna på Vänsterpartiets centrala hemsida så fort de sammanställts.

Partistyrelsen har förståelse för att partiföreningarna och medlemmarna kan uppleva att det är kort om tid att ha två månader på sig att behandla de förslag som ska tas upp på kongressen. Dock bör man tänka på att en eventuell förändring av stadgarnas tidsangivelse för utskickande av handlingar till kongressen får konsekvenser för inte bara partistyrelsens arbete utan för hela kansliorganisationen.

När det gäller sammanställningen av de inkomna motionerna sker denna så snart som möjligt efter stoppdatum för motioner. Partistyrelsen anser dock att förslagen till svar bör göras tillgängliga för medlemmarna samtidigt med motionerna för överskådlighetens skull. Det är svårt för medlemmarna att förbereda sig inför den kommande debatten om de inte fått möjlighet att se partistyrelsens förslag till svar på motionerna. Redan med gällande system för kongressinformation är det många datum och olika handlingar att hålla reda på. Två olika tillfällen för tillgängliggörandet bidrar inte till att öka tydligheten.

Partistyrelsen föreslår

att motion D27 avslås

D28

I motionen föreslås att kongressen ska fatta beslut om ändring i § 80 i Vänsterpartiets stadgar innebärande att programkommissionen ska lämna tydliga motiveringar till sina förslag.

Partistyrelsen har förståelse för att medlemmarna har önskemål om att se resonemangen bakom ändringarna i programtexten. Vi tror dock att det skulle bli svåröverskådligt och rörigt om varje ändringsförslag i texten motiverades löpande i

dokumentet. Att ta del av programkommissionens bakomliggande resonemang och motiveringar låter sig bättre göras vid t.ex. ett möte dit partiföreningen bjudit in ledamöter av programkommissionen.

Partistyrelsen föreslår

att motion D28 avslås

D29

I motionens första och andra att-sats föreslås att kongressen ska fatta beslut om ändringar i §§ 22 och 94 i Vänsterpartiets stadgar i syfte att demokratisera ombudsvalen till kongressen. Förslaget innebär att Wrights implementering av Single Transferable Vote-systemet (STV) ska användas. STV innebär i korthet att den röstande kan rangordna kandidaterna i preferensordning. Röstsammanräkningen är tämligen komplicerad och i motionen föreslås i tredje att-satsen att partistyrelsen ges i uppdrag att i god tid för nästa kongressombudsval ta fram mjukvara för att möjliggöra ett kongressombudsval enligt det föreslagna systemet.

Liknande motioner har behandlats av tidigare kongresser. Motionerna har avslågits.

Det stämmer att ett majoritetsvals system i teorin kan få till konsekvens att även stora minoriteter saknar företrädare på kongressen. Partistyrelsen kan dock konstatera att hittills har så inte blivit fallet. Såvitt det går att bedöma speglar kongresserna medlemmarnas skilda åsikter väl och det är svårt att hitta exempel på att en majoritet i ett distrikt helt blockerat ut en minoritet från ombudsplatserna. Det främsta skälet till detta är att åsiktsskillnaderna i partiet inte uppträder i enhetliga block, tendenser eller fraktioner. Det finns inte en eller ett fåtal distinkta minoriteter som majoriteten skulle kunna hålla borta från kongressen, utan ett oräkneligt antal olika minoriteter, i princip en per fråga som diskuteras, med olika sammansättning. Även när det under en period i vårt partis historia fanns en organiserad minoritetsfraktion var denna snarast överrepresenterad på kongresserna. Partistyrelsen anser därför att det inte finns anledning att av detta skäl byta vals system. I motionen anförs även att poströstningssystem i samband med kongressombudsval är bristfälligt. På flera kongresser har förslag till förenkling diskuterats. Till kongressen 2008 tog partistyrelsen fram ett förslag till ny metod för genomförande av poströstning vid kongressombudsval så att valet skulle kunna genomföras i en omgång. Den modell som då föreslogs byggde på Borda count-metoden, som också är ett rangordningsvals system men inte lika komplicerat som STV. Kongressen bordlade emellertid förslaget och på kongressen 2010 avslogs det (på förslag av dåvarande partistyrelse). Ett av argumenten mot modellen var just risken att minoriteter skulle kunna få representation mot majoritetens vilja. Ett annat skäl var att modellen upplevdes som krånglig och svår att förstå. Till kongressen 2012 tog partistyrelsen, på kongressens uppdrag, fram en modifierad valordning vid användning av poströstning för att så långt som möjligt undvika flera röstomgångar (samtidigt val av ordinarie ombud och suppleanter).

Partistyrelsen anser att det är viktigt att interndemokratin vid ombudsvalen håller en hög nivå samt att administrationen är så enkel som möjligt. Partistyrelsen anser dock inte att det föreslagna systemet i motionen är rätt väg att gå. Kongressen 2014 gav partistyrelsen i uppdrag att se över valordningen för val av kongressombud i syfte att göra valen både mer demokratiska och administrativt enklare. Översynen utfördes

av partistyrelsens organisations- och stadgegrupp och partistyrelsen beslutade efter att ha tagit del av rapporten att inga förändringar av stadgarna skulle göras gällande val av kongressombud.

Partistyrelsen föreslår

att motion D29 avslås

D30, D31

I motionerna föreslås att kongressen ska fatta beslut i syfte att val av kongressombud ska kunna genomföras digitalt. Motion D30 föreslår att partistyrelsen uppdras att ta fram riktlinjer för ombudsval inför 2018 års kongress som tillåter säkra digitala val. Motion D31 föreslår att val och omröstningar via internet ska kunna användas när beslutande organ så finner lämpligt och att stadgar ändras därefter.

Vänsterpartiets stadgar förhindrar inte digitala val och omröstningar, förutsatt att de allmänna kraven enligt stadgarna och etablerad praxis (valhemlighet vid slutna val, principen om en person, en röst. osv.) uppfylls. Någon stadgeändring är därför inte nödvändig. När det gäller val av kongressombud är det emellertid enligt § 94 i Vänsterpartiets stadgar partistyrelsen som fastställer valordning. Av partistyrelsens valordning för ombudsval till kongressen 2016 framgår att alla medlemmar ska ges möjlighet att delta i ombudsvalet på något av följande sätt: på medlemsmöte i partiföreningen, på gemensamt medlemsmöte för partiföreningar i samma valkrets, på distriktsexpedition eller genom poströstning. Distriktsstyrelsen beslutar vilket förfarande som ska användas och metoderna kan kombineras.

Partistyrelsen kan hålla med om att digitala omröstningar i kombination med poströstning för de medlemmar som saknar möjligheter att rösta digitalt vore både smidigt och kostnadseffektivt för distrikten. En övergång till ett digitalt valförfarande kräver dock att möjliga tekniska lösningar ses över noggrant. Partistyrelsen är inte beredd att i nuläget föreslå ett beslut om att system för digitala val av kongressombud ska kunna användas redan inför kongressen 2018. Däremot anser vi att frågan bör utredas av partistyrelsen.

Partistyrelsen föreslår

att partistyrelsen uppdras att pröva förutsättningarna för digitala ombudsval inför nästa kongress

att motionerna D30 och D31 därmed anses besvarade

D32, D33

I motionerna föreslås att kongressen ska fatta beslut som gör det möjligt för Vänsterpartiets medlemmar att välja personer till olika förtroendeuppdrag vid en allmän medlemsomröstning. Motion D32 föreslår att Vänsterpartiets stadgar ändras så att val av partiordförande genomförs via en allmän medlemsomröstning under samma år som det är kongress. Motion D33 föreslår i första att-satsen att ytterligare en paragraf; § 102a, införs i stadgarna. I andra att-satsen föreslås att stadgarna tillförs en bestämmelse som ger medlemmarna rätt att i en allmän medlemsomröstning

välja partiordförande, partisekreterare och ordförande för programkommissionen. I tredje att-satsen föreslås att nomineringsstopp för uppdragen ska vara tre månader innan kongressen och att varje kandidat bara får kandidera till ett uppdrag. I fjärde att-satsen föreslås att själva omröstningen ska genomföras veckan innan kongressen. I femte att-satsen föreslås att den kandidat som erhållit högst antal röster för respektive uppdrag ska anses vald till uppdraget. I sjätte att-satsen föreslås att kongressen sedan ska konfirmera utfallet av medlemsomröstningen. I sjunde att-satsen föreslås att stadgarna ska konsekvensändras i enlighet med förslagen i motionen.

Kongressen är partiets högsta beslutande organ. Kongressen garanterar att Vänsterpartiet styrs av partiets medlemmar. Till skillnad från motionerna tror partistyrelsen att val till ovan nämnda uppdrag genom en medlemsomröstning skulle öka risken för en fokusering på person istället för politik. Det föreslagna systemet är dessutom omständligt och sannolikt mycket kostnadskrävande. Vidare krävs det en enorm insats av partidistriktet och partikansliet för att se till att ett sådant omröstningsförfarande som föreslås i motionen fungerar i praktiken. Partistyrelsen anser därför att val av partiordförande bäst avgörs av kongressens 225 ombud, valda för att representera medlemmarna. Även partistyrelsens övriga ledamöter utöver partiordförande väljs av kongressen (§ 102). Det är dock inte lämpligt att någon annan instans än partistyrelsen själv utser vem av ledamöterna som ska vara partisekreterare. Kongressen väljer även ledamöter till programkommissionen (§ 102). Vem av de kongressvalda ledamöterna som är mest lämpad att vara ordförande bör även fortsättningsvis vara en fråga för programkommissionen att avgöra. Val av såväl partiordförande och partistyrseledamöter som ledamöter i programkommissionen förbereds av valberedningen. Både enskilda medlemmar, lokala partiföreningar och distrikt har rätt att inkomma med förhandsnomineringar på kandidater till de olika valen. Det ankommer sedan på valberedningen att ta fram ett förslag som kongressen har att ta ställning till. Någon begränsning av möjligheten att kandidera till flera uppdrag bör inte införas i stadgarna.

Partistyrelsen föreslår

att motionerna D32 och D33 avslås

(D34, D35 BESVARAS I HÄFTE C)

D36

I motionen föreslås att partistyrelsens förslag till ändringar i §§ 116 och 118 ska avslås.

I kongresshandlingarna under rubriken PS beslut till övriga stadgeändringar framgår det klart och tydligt varför partistyrelsen föreslår ändringar i dessa paragrafer. Från 2012 har vi en sammanhållen central kansliorganisation. Ändringarna i § 116 är en anpassning till detta. Vad gäller formuleringarna i § 118 om adjungeringar till verkställande utskottets möten, så har det visat sig svårt att strikt följa den nuvarande stadgeformuleringen. Det vanliga är att några personer adjungeras till utskottets möten, exempelvis som föredragande för något ärende. Vid behandling av ett fåtal ärenden är det dock olämpligt att vissa personer deltar. Ibland behöver utskottet även överlägga enskilt. Det är därför lämpligt att utskottet självt beslutar om adjung-

eringar. Det kommer inte innebära någon dramatisk förändring av nuvarande praxis.

Partistyrelsen föreslår

att motion D36 avslås

D37, D38

I motion D37 föreslås att partiskatten beräknas på inkomstbasbelopp istället för prisbasbelopp och att den fastställs till ett halvt inkomstbasbelopp och att stadgans § 127 ändras i enlighet därmed. Förslaget ska förstås som att partiskatten utgörs av det belopp som överskjuter ett halvt inkomstbasbelopp netto. Ett halvt inkomstbasbelopp är 29 650 kronor i år. I motion D38 föreslås bl.a. att ordet partiskatt byts ut mot parti-bidrag, att en skrivning införs i stadgan om undantag från kravet att betala partiskatt, samt att redovisning ska ske på ett sådant sätt att ett utpekande av enskilda undviks.

Den nuvarande formuleringen av § 127 kom till efter en motion till kongressen 2012. Därefter har ett regelverk utarbetats efter noggrann beredning. Partiskatten har fungerat väldigt väl. På riksnivå ger den oss inkomster på över 2 miljoner kronor per år. Den är också viktig av ett annat skäl: att skapa rättvisare villkor inom vårt parti. Därför är efterlevnaden viktig. Även den fungerar i stort bra. Det finns enskilda undantag på riksnivå, varför partistyrelsen anser att systemet bör utvärderas för att se till att det fungerar hundra procentigt.

Partistyrelsen ser inget skäl att nu göra förändringar i det av kongressen beslutade systemet med partiskatt. Ett tillägg i stadgan föreslås dock om att partiskatten från uppdrag i Sveriges kommuner och landsting ska tillfalla partiet på riksnivå.

Inkomstbasbelopp går naturligtvis att använda som underlag för beräkning av partiskatt. Partistyrelsen finner dock att förslaget i motion D37 innebär en väsentlig minskning av uttaget av partiskatt som inte överensstämmer med tidigare kongressbeslut. Vad gäller motion D38 så anser partistyrelsen att begreppet partiskatt är väl etablerat i partiet och därför inte bör ändras. Ordet används framför allt för internt språkbruk och riskerar knappast att förväxlas med skatt i lagens mening. Det arbetas fortfarande med efterlevandet av regeln om partiskatt. Partistyrelsen anser därför att det vore olyckligt att försvaga kongressens tidigare beslut genom att införa en regel om undantag från betalning. Stadgans skrivning om att valberedningar ska delges redovisning om inbetald partiskatt stämmer väl med hur valberedningar bör arbeta och intentionerna i kongressbeslutet om partiskatt. Vi håller inte med skrivningen i motion D38 om att valberedningar inte ska utvärdera nominerade medlemmar, tvärtom är det själva poängen med valberedningar.

Partistyrelsen föreslår

att § 127 ändras enligt följande:

(Se nästa sida, det nya förslaget till höger)

§ 127. Partiföreningar och distrikt kan besluta om regler som innebär att partiets parlamentariskt förtroendevalda rekommenderas att betala en viss del av erhållna arvoden till partiet. Partiet motverkar att politiskt förtroendevalda berikar sig på förtroendeuppdrag. Samtliga kandidater till politiska förtroendeuppdrag för partiet som innebär större ekonomisk ersättning, skall för att få kandidera skriva kontrakt om att, i händelse av att kandidaten blir vald och får inkomster på grund av sitt förtroendeuppdrag – under och efter uppdragets genomförande – månatligen efterskänka alla inkomster från fasta arvoden överskjutande 5/8 dels basbelopp netto, till partiet. Partiskatten från riksdagsledamöter och Europaparlamentariker tillfaller partiet på riksnivå. Partiskatten från landstingsuppdrag tillfaller distrikten. Partiskatten från kommunuppdrag tillfaller – om inget annat beslutats på distriktsnivå – partiföreningen ifråga. Valberedningar på respektive nivå skall få del av redovisning av vilka som betalat in sin partiskatt under innevarande period. Inbetald partiskatt skall vara offentlig.

§ 127. Partiföreningar och distrikt kan besluta om regler som innebär att partiets parlamentariskt förtroendevalda rekommenderas att betala en viss del av erhållna arvoden till partiet. Partiet motverkar att politiskt förtroendevalda berikar sig på förtroendeuppdrag. Samtliga kandidater till politiska förtroendeuppdrag för partiet som innebär större ekonomisk ersättning, skall för att få kandidera skriva kontrakt om att, i händelse av att kandidaten blir vald och får inkomster på grund av sitt förtroendeuppdrag – under och efter uppdragets genomförande – månatligen efterskänka alla inkomster från fasta arvoden överskjutande 5/8 dels basbelopp netto, till partiet. Partiskatt från riksdagsledamöter, Europaparlamentariker *och från uppdrag i Sveriges kommuner och landsting (SKL)* tillfaller partiet på riksnivå. Partiskatten från landstingsuppdrag tillfaller distrikten. Partiskatten från kommunuppdrag tillfaller – om inget annat beslutats på distriktsnivå – partiföreningen ifråga. Valberedningar på respektive nivå skall få del av redovisning av vilka som betalat in sin partiskatt under innevarande period. Inbetald partiskatt skall vara offentlig.

att partistyrelsen uppdras att utvärdera den nuvarande modellen för partiskatt

att motionerna D37 och D38 avslås

D39

I motionen föreslås att kongressen ska besluta om lista eller listor till riksdagsvalet, att partistyrelsen ges i uppdrag att till nästa kongress lägga fram förslag till nödvändiga stadgeändringar och att förändringarna ska vara gällande från riksdagsvalet 2018.

Det är riktigt att en eller flera kongressbeslutade riksdagslistor ger vissa fördelar. Partistyrelsens organisations- och stadagegrupp (OSG) har utrett frågan om gemensam lista i riksdagsval. Man kom då fram till att det finns flera nackdelar med en sådan ordning. Riksdagsledamöternas förankring i sina distrikt riskerar att försvagas. Tanken med valkretsar är ju att riksdagen ska vara sammansatt med represen-

tanter från hela landet. Medlemmarnas inflytande över vilka som ska representera partiet i valkretsen försvagas. Kongressombud från de mindre distrikten kommer inte ha särskilt stort inflytande över placeringen på listan för kandidater från det egna distriktet. Det kommer sannolikt bli så att de flesta av våra ledamöter kommer att representera en annan valkrets än den de bor i som i fallet med SD efter 2014 års val. Valkretsar där vi har starkt stöd kan bli utan representation. Det kommer ställas mycket höga krav på valberedningen. Det blir svårt att garantera en geografisk spridning i valberedningen som distrikt och föreningar uppfattar som rättvis. En riksdagslista som fastställs av kongressen tar värdefull kongresstid i anspråk.

Partistyrelsen föreslår

att motion D39 avslås

D40

I motionen föreslås att i stadgarnas stycke om kandidatlistor och allmänna val föra in följande text: ”På listan ska minst varannan plats tillfalla en kvinna om inte synnerliga skäl förhindrar detta. Om synnerliga skäl anförs ska särskilt beslut om detta fattas och skälen antecknas till protokollet.”

Vid 2014 års kongress bifölls motion D33 som föreslog att partistyrelsens får i uppdrag att ta fram ett internt val- och röstsysteem, som understödjer en jämn könsrepresentation, att alla medlemmar ges möjlighet att debattera frågan fram till nästa kongress och att partistyrelsen återkommer med förslag till eventuell stadgeändring till nästa kongress. Frågan utreddes och partistyrelsen fattade följande beslut: att inte införa nya obligatoriska valsätt eller regler för hur kandidatlistor i allmänna val ska beslutas av partiföreningar och distrikt, att i god tid inför valet 2018 ta fram handledningar för fastställande av kandidatlistor i allmänna val, att i utbildningsinsatser inför valet 2018 och på andra sätt uppmärksamma partiföreningar och distrikt på att stadgarnas bestämmelse om kvinnors representation ska tillämpas när listor fastställs.

Vänsterpartiets könsfördelning i kommuner, landsting och riksdag förbättrades betydligt i och med valet 2014. Sammantaget är kvinnor i majoritet bland våra valda ledamöter i alla tre kategorierna. I stort sett samma förhållande gällde även för de nominerade på listorna. Det finns fog för att anta att detta beror på att partiorganisationens olika delar uppmärksammas på behovet av att arbeta aktivt med att se till så att stadgarnas § 21 efterlevs. Partikansliet har på uppdrag av partistyrelsen utarbetat handledningar och manualer bl.a. för valberedningar som tagit upp frågan om att förbättra kvinnorepresentationen i både partiorgan och offentliga förtroendeuppdrag. Kurser i internfeminism har hållits över hela landet och ett arbete har gjorts för att stärka kvinnors positioner i partiet. För att sedan åstadkomma en förbättrad könsfördelning på förtroendeuppdragen har partiföreningar och distrikt arbetat på lite olika sätt. En vanlig modell är varvade listor med en kvinna på varannan plats. Det garanterar dock inte att utfallet blir minst hälften kvinnor eftersom det ibland handlar om en enda post eller ett udda antal mandat. Om förstaplatsen innehas av en man så blir utfallet i så fall inte det önskade. En del föreningar parerar detta genom att sätta en eller flera kvinnor överst, andra genom att sätta en man överst, följt av flera kvinnor, eventuellt följt av flera män. Det finns flera sätt att åstadkomma en bra representation

av kvinnor med stöd av nuvarande stadgar. Förslaget i motion D40 förhindrar vissa modeller som tillämpas idag, samtidigt som det inte garanterar en jämn könsfördelning i alla organ eftersom man inte på förhand kan veta hur många eller vilka kandidater som blir valda i de allmänna valen. Dessutom kvarstår ändå uppgiften att få kvinnor valda till de uppdrag som anses medföra de största maktpositionerna, som gruppleddare, kommunalråd, etc.

Partistyrelsen föreslår

att motion D40 avslås

D41

I motionen föreslås att en ny paragraf i stadgarna införs om hur partiet ska läggas ner när vissa kriterier är uppfyllda. Det föreslås att beslut ska fattas på två av varandra följande ordinarie kongresser.

Det är fullt möjligt för kongressen att upplösa partiet med ett enkelt majoritetsbeslut på en enda kongress med stöd av nuvarande stadgar. Paragraferna 156 och 157 medför att kongressen är fri att ändra i stadgarna och att ändringarna omedelbart träder i kraft. Motionens förslag innebär i praktiken att det blir svårare att upplösa partiet, vilket inte stämmer med argumentationen i motionen.

Partistyrelsen föreslår

att motion D41 avslås

D42

I motionen föreslås att en skrivning införs i stadgarna om att partiet aldrig ska lägga arrangemang i lokaler som saknar kollektivavtal.

Partistyrelsen anser att vi som parti alltid ska eftersträva att välja leverantörer av varor och tjänster från företag som har kollektivavtal. Så långt det är möjligt kontrolleras detta också då partikansliet står som arrangör av en aktivitet. Vi utgår ifrån att detta görs även då partiföreningar och distrikt arrangerar olika aktiviteter. Partikansliet har tagit fram en manual för olika arrangemang som finns i den s.k. resursbanken. Där finns kravet om kollektivavtal med. Det finns även andra policydokument som tar upp andra aspekter som t.ex. tillgänglighet. Partistyrelsen tycker inte att olika policyfrågor som krav på kollektivavtal, alkoholförtäring, arbetsgivarfrågor, ekologiska produkter etc. hör hemma i stadgarna, det regleras bättre på andra sätt. Dessutom nämner förslaget i motionen endast lokaler. Det finns även andra tjänster som man köper in när man anordnar aktiviteter som konferenser.

Partistyrelsen föreslår

att motion D42 avslås

RESERVATIONER MOTIONSSVAR STADGEMOTIONER

Stadgar reservation 1

D2

Jag anser att sista att-satsen bör besvaras. Det beror på hur man utläser begreppet tendensfrihet om man kan besvara motionen utifrån befintliga stadgar. Om det med begreppet tendensfrihet anses menas åsiktsströmningar och inte fraktionering för att splittra upp partiet i olika delar. Utan snarare att visa på en höjd i tak och ökad öppenhet så är detta redan i enlighet med partiets stadgar. Vänsterpartiet har genom historien fått gå i svaromål vid så många tillfällen att det gynnat en ibland hårt sammanhållen och lite ogästvänlig partistruktur. Detta kan ställa till problem i en ny tid då många radikala vänstermänniskor har behov av en öppnare attityd för att få en stimulans i sitt engagemang. Det bidrar till att många som skulle varit med i Vänsterpartiet ofta går med i FI, MP, S eller andra mindre vänsterorganisationer istället. Demokratiutveckling behövs ständigt för att modernisera metoderna och fin-slipa dem så att demokratin genomsyrar arbetet. (Det gamla vänsterpartiet i Spanien försökte reformera sig men har inte riktigt lyckats nå fram, vilket gjorde att Podemos växte fram, sådana exempel kan studeras för att hitta vilka blockeringar som kan uppstå.) Vi behöver ta fram en fördjupad maktanalys samt utöka kontaktytorna med både väljare och medlemmar genom nya metoder, gärna framtagna utifrån demokratiforskning. Jag anser att stadgarna inte motsätter sig detta arbete. Därför bör vi besvara denna del i motionen med att det redan är möjligt men att det behövs ett ytterligare arbete för att skapa en mer välkomnande atmosfär i vårt parti.

Emma Wallrup

Stadgar reservation 2

D19, D20, D22 Vi reserverar oss mot partistyrelsens beslut att avslå motionerna D19, D20 och D22. Vi menar att den fria motionsrätten (och rätten att få motioner behandlade) är en central interndemokratisk institution som gör det möjligt för enskilda medlemmar, partiföreningar och distrikt att påverka partiets politik oavsett vilken dagordning partistyrelsen satt för kongressen. Vi kan se att den fria motionsrätten de senaste åren gett många positiva bidrag till partiets arbete, bl.a. det ekonomiskt-ekologiska programmet och vår ändrade hållning till ett förstatligande av skolan. I en situation där den politiska utvecklingen i Sverige blir allt mer oförutsägbar och komplex är det viktigt att sådana initiativ inte inskränks till vart fjärde år, vilket partistyrelsens nuvarande förslag innebär.

Förslaget om differentierade kongresser baseras på en bristfällig analys. Partistyrelsen har inte förelagt kongressen någon noggrann analys av risker och alternativa lösningar, vilket ju var uppdraget från kongressen 2014. Vi ser ingen anledning att införa differentierade kongresser och anser att kongressen bör bifalla motion D19 och D20. Vi anser att den fria motionsrätten, även i händelse av differentierade kongresser, är av grundläggande betydelse och vill därför att kongressen bifaller motion D22.

Pål Brunnström, Hanna Gedin och Emma Wallrup

Stadgar reservation 3

D39

Jag reserverar mig mot partistyrelsens beslut att avslå motion D39.

Med en kongressvald riksdagslista når vi flera fördelar: Vi kan välja en riksdagsgrupp som med säkerhet uppfyller vårt stadgekrav om minst 50 procent kvinnor. Det är idag omöjligt att garantera sådant utfall. Vi kan i själva verket få en mycket stor majoritet män i riksdagsgruppen även om varje enskilt distrikt har fler kvinnor än män på listorna.

Vi kan välja en riksdagsgrupp som har en starkare förankring i hela partiet. Det ger medlemmarna möjlighet att via sina ombud uttrycka sina synpunkter kring hela riksdagsgruppen och inte (oftast) bara den ledamot som kommer från ens eget distrikt. Genom att flytta beslut om riksdagslistan från distrikten till kongressen ges distrikten större inflytande än idag.

Idag saknar flera distrikt ledamöter i riksdagen och de bästa kandidaterna kan hamna utanför riksdagen enbart på grund av att de kommer från ”fel” distrikt.

Ledamöterna blir valda i ett nationellt forum vilket är rimligt då ledamoten sedan kommer att ha ett nationellt uppdrag. Idag förutsätts t.ex. en ledamot i försvarsutskottet hantera frågor som rör kärnkraftssäkerhet i syd lika bra som arméförbandsfrågor i norr, oavsett vilket distrikt som röstat fram denne ledamot. Våra ledamöter är hela partiets representanter, inte bara de valdistrikt de är valda ifrån. Därför yrkar jag bifall till motion D39.

Rossana Dinamarca